

Het Dineke Sluijters Vogelfonds

Wat hebben de kunstschilder Jan Sluijters en de Vogelwerkgroep met elkaar te maken? Heel veel, dankzij de schenking die de Vogelwerkgroep mocht ontvangen uit de erfenis van zijn schoondochter Richardina Sluijters – Nierstrasz.

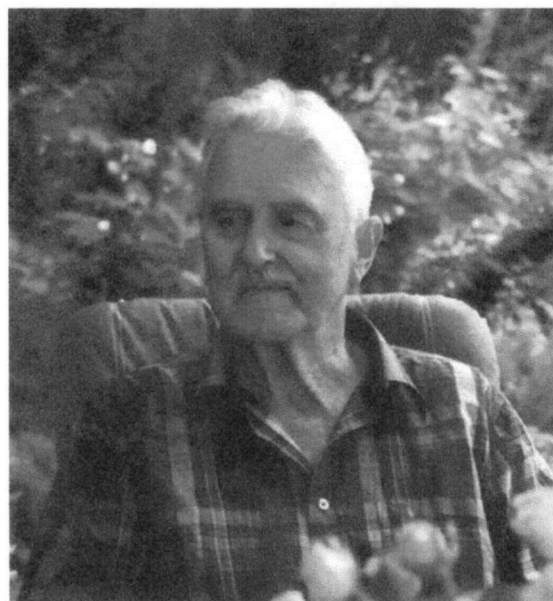
Lenny Langerveld

Je droomt er allemaal wel eens van: op een dag ligt er een grote enveloppe in de brievenbus met de mededeling dat je een substantieel bedrag zult ontvangen. Een geëmigreerde oudoom heeft je bedacht in zijn testament of je hebt een winnend lot van de Staatsloterij. In het najaar van 2009 ontving de Vogelwerkgroep zo'n brief van de executeurs van Richardina Sluijters-Nierstrasz. Mevrouw Sluijters uit Hilversum liet de Vogelwerkgroep een bedrag van mogelijk 150.000 euro na. Dat is voor de Vogelwerkgroep een fantastisch mooi bedrag, waar prachtige projecten mee gerealiseerd kunnen worden. Het bestuur trad onmiddellijk in contact met de executeurs en ventileerde zijn dankbaarheid over de geste. Daarna riep het bestuur een commissie van wijze mannen en vrouwen in het leven die zich over de best mogelijke besteding van het bedrag zal buigen.

Richardina Sluijters-Nierstrasz (1924) was de weduwe van Jan Sluijters junior (1914). Sluijters was de oudste zoon van de kunstschilder Jan Sluijters (1881). De naam Jan Sluijters zal niet iedereen bekend in de oren klinken, maar dat doet geen recht aan de status van Jan Sluijters senior. Hij werd beschouwd als een van de fundamentele vernieuwers van de schilderkunst in het begin van de 20^e eeuw in Nederland. Samen met Piet Mondriaan en

Leo Gestel vormde hij de spil van een moderne beweging in de Nederlandse schilderkunst. Hij was een van de toonaangevende portretschilders van zijn generatie en won in 1904 de prestigieuze Prix de Rome. Jan (1914) was zijn oudste zoon.

Ook bij Jan junior stroomde er verf en terpentijn door de aderen, als we de bronnen mogen geloven. Vanaf zijn tiende jaar begon hij te tekenen, al viel dat niet altijd mee met zo'n begaafde en beroemde vader. In een interview zei hij daarover: 'Mijn vader bemoeide zich er niet mee. Hij gaf wel les aan anderen, maar niet aan mij. Meestal werd ik weggestuurd met de woorden: ga jij maar de stad in om te tekenen.' Toch ging Jan junior naar de Rijksnormaalschool voor het Tekenonderwijs aan de Rijksakademie van Amsterdam, waar zijn talent al snel herkend werd. Hoewel zijn voorliefde uitging naar het schilderen naar de natuur, vervaardigde hij later als kunstschilder vele Amsterdamse stadsgezichten. In 1943 trouwde hij met een vriendinnetje van zijn zusje Liesje: Richardina Nierstrasz.

Dineke was 19 jaar toen ze in dat oorlogsjaar met Jan in het huwelijksbootje stapte.

Wie was Richardina Sluijters-Nierstrasz die ons zo ruim bedeelde? We leggen de vraag voor aan een van de twee executeurs, de heer Joost Dijkstra.

Hoe kende u mevrouw Sluijters?

Ik beheerde vanaf het begin van de jaren tachtig het vermogen van Jan en Dineke. Dat deed ik namens de bank. In de loop der jaren is die zakelijke relatie uitgroeid tot een vriendschap. Ook toen ik mijn eigen vermogens-beheerbedrijf in Hilversum begon, zijn Jan en Dineke mijn cliënten gebleven.

De andere executeur is Annelies Cool. Zij kent Jan en Dineke eigenlijk al haar hele leven; haar ouders waren vrienden van de ouders van Dineke.

Kwam mevrouw Sluijters zelf ook uit een artistiek milieu?

Nee, helemaal niet. Ze kwam uit een heel gewoon, burgerlijk nest. Niets bijzonders. Door haar huwelijk met Jan kwam ze in een totaal andere wereld terecht. Dat was een cultuurschok voor haar. Al was ze zelf ook creatief hoor. Ze had haar eigen atelier in het huis in Hilversum en daar restaureerde ze schilderijen.

Wat voor vrouw was ze?

Ze was een heel energieke vrouw, heel gastvrij en gul. Ze had geen kinderen, maar er waren veelvuldig vrienden over de vloer. Ze hield ervan om te koken. Vooral visgerechten; haar flensjes met zalm en monchou waren vermaard. Ze was onderhoudend, er viel nooit een stilte als je met Dineke aan het praten was. Ze hield van lezen, vooral detectives. Toen ze slechter kon zien, haalde ik regelmatig grote-letter-boeken voor haar in de bibliotheek. Jan was redelijk teruggetrokken, die bemoeide zich lang niet altijd met het gesprek. Als ik er was, dan zat hij er ook bij maar hij zei nooit veel. Dineke had in haar atelier een groot raam op het noorden laten maken. Het was een mooi atelier met veel licht en daar zat zij vaak, ook al omdat ze veel opdrachten kreeg.

Waren ze rijk?

In eerste instantie leefden Jan en Dineke van het werk van Jan. Hij was cineast en maakte vooral documentaires en hij schilderde. Dineke had een eigen inkomen uit de restauratie van

schilderijen. Daarnaast heeft Jan, net als zijn broer en zus, schilderijen geërfd van de oude Jan en kon hij dankzij die schilderijen een vermogen opbouwen. Jan en Dineke leefden sober. Dineke maakte haar kleren zelf en Jan ken ik alleen maar in zijn broek en trui. Ze gingen weinig uit. Wel veel wandelen en fietsen in het Gooi. Eigenlijk interesseerden zij zich niet voor geld en ze hadden er daarom ook geen idee van hoe vermogend ze waren. Het gebeurde nogal eens dat Dineke mij belde of ze een bepaalde uitgave kon/mocht doen. Een behandeling bij de tandarts of het nemen van een taxi naar het ziekenhuis, omdat het zo hard regende. 'Joost, kan ik dat betalen?' Zij gingen wel uitgebreid op vakantie naar Italië, Spanje, Frankrijk. En altijd met een Volkswagenbusje waarin zij achterin konden slapen.

Is Jan Sluijters junior blijven schilderen?

Jan schilderde vooral stadsgezichten (Rome, Parijs) als ze op vakantie waren. Toen hij minder ging werken, schilderde hij landschappen in het Gooi en portretten. De landschappen en de gezichten op steden waren goed verkoopbaar. In eerste instantie aan vrienden en kennissen, later ook aan een galerie. Hij was werkelijk een voortreffelijk portrettekenaar, net als zijn vader. Hij had goed kunnen verdienen als hij meer aandacht had besteed aan het portretschilderen. Sedert het midden van de jaren tachtig heeft Jan – op enkele portretschilderijen na – weinig meer geschilderd.

Is Jan al overleden?

Ja, in 2005. De laatste jaren van zijn leven zat hij in een verpleeghuis. Een prachtige man was hij, een rijzige gestalte. Ik bezocht hem regelmatig, maar hij herkende me niet meer. Na zijn overlijden werd Dineke niet vergeten. Mensen bleven graag bij haar komen, ook jonge mensen. Het was een boeiende, aparte vrouw. Ze beschikte over veel mensenkennis. Je kon met haar lachen; ze was een sterke persoonlijkheid.

Waarom heeft mevrouw Sluijters de Vogelwerkgroep bedacht met een legaat?

In de loop van het jaar 2008 besloot Dineke haar testament te herzien. Zij wilde haar geld nalaten aan tien stichtingen, vooral werkzaam in het Gooi. Op een middag zijn we daarover gaan praten. Dineke had inmiddels een lijstje gemaakt met zes namen. Daar zij gek was op poezen stond de poezenboot op het lijstje. Ook

de Stichting Kunst aan de Dijk wilde zij tot erfgenaam benoemen. Op het lijstje was nog plaats voor vier erfgenamen. Omdat ik begin 2008 had deelgenomen aan de Vogelherkenningscursus noemde ik de Vogelwerkgroep. Ik was getroffen door de inzet van alle vrijwilligers en was blij toen Dineke het ook meteen een goed idee vond. Dineke, wonende aan de Boslaan met een mooi uitzicht over de weiden, had in haar tuin enige vogelkastjes hangen en vogels gaven haar veel plezier.

Hoe is ze overleden?

De laatste twee jaar van haar leven was ze erg aan het kwakkelen. Haar ogen gingen erg

achteruit, ze werd veel voorgelezen en tv kijken ging ook niet meer. Op een gegeven moment kon ze alleen nog maar zitten, vanwege een gebroken enkel. Kaarsrecht zat ze daar, alsof ze een plank had ingeslikt. De laatste acht maanden van haar leven werd zij bedlegerig. Tot slot waren er drie verpleegsters die om beurten voor haar zorgden, ook 's nachts. 'De drie hofdames' noemden we hen. Op 29 juli 2009 is Dineke overleden. Ze wilde eerst dat er helemaal niemand naar haar begrafenis zou gaan, maar uiteindelijk mochten de drie hofdames haar vergezellen op die laatste tocht. En zo is het gegaan.

In de Algemene Ledenvergadering van 24 maart is een beheer- en bestedingsplan voor het fonds besproken. In november a.s. zal een adviescommissie worden ingesteld. Het bestuur verwacht dat op korte termijn projecten kunnen worden ingediend. In de nieuwsbrief en op de website volgt meer informatie.